

Z levého břehu Dunaje

27. března – 7. dubna 2014

Stáž na Univerzitě Komenského v Bratislavě jsem absolvovala na Katedře předprimární a primární pedagogiky a na Katedře výtvarné výchovy (Ústav umelecko-edukačných štúdií pod Pedagogickou fakultou). Katedra výtvarné výchovy zajišťuje výuku odborných předmětů pro bakalářské i magisterské programy. V souladu se soudobými tendencemi se snaží rozšiřovat výuku o oblast nových digitálních médií a multimédií.

Bratislava

Stáž proběhla jak pasivně formou hospitací na přednáškách, tak i aktivním zapojením do výuky předmětu Teorie a interpretace výtvarného díla (v rámci výuky jsem se studenty navštívila Slovenskou národní galerii) a Didaktika výtvarné výchovy. Dále jsem se zúčastnila výuky předmětů převážně pro aprobaci výtvarná výchova, konkrétně se jednalo o Výtvarnou pedagogiku 2, Digitální fotografii a Prostorovou tvorbu. Vzhledem k tomu, že několik plánovaných hodin z různých důvodů odpadlo, navštívila jsem také výuku předmětu Literární a jazyková gramotnost v předškolním věku, který byl zaměřený na komunikativní kompetence.

Ve výuce výtvarné a dramatické výchovy se hojně uplatňuje využití kamery a digitálního fotoaparátu (grafické úpravy fotografií, dokumentační fotografie, krátké filmy).

Struktura studijního oboru Učitelství pro 1. stupeň na Slovensku je odlišná od české struktury. Slovenští učitelé pro 1. stupeň jsou připravováni v navazujícím magisterském studiu Učiteľstvo primárneho vzdelávania (čtyři semestry), které následuje po ukončeném bakalářském studiu Predškolské a elementárne pedagogiky, zatímco u nás učitelé absolvují nestrukturované pětileté magisterské studium. Toto krátkodobé čtyřsemestrové studium je poměrně kritizováno, protože neposkytuje dostatek prostoru pro kvalitní přípravu pro praxi, neumožňuje hlubší studium v jednotlivých oborech a komplikuje zavádění ICT technologií do výuky. Kritické výtky vycházejí z porovnání s předchozím studijním modelem a zakládají se skutečnosti, že výstupy dřívějších pětiletých programů byly kvalitnější.

Učitelé specializovaní na výtvarnou výchovu absolvují nejdříve bakalářské studium (poté mohou pracovat jako asistenti učitelů) a dále pokračují v magisterském studiu jednooborovém (kvalifikace pro výuku výtvarné výchovy na 1., 2., 3. stupni ZŠ a ZUŠ) nebo dvouoborovém (kvalifikace pro výuku výtvarné výchovy na všech stupních mimo ZUŠ).

Při konzultacích s kolegy jsme narazili na problémy spojené s využitím ICT ve výuce. Většina kolegů zařazuje ICT technologie do výuky jen minimálně. Důvodem je především zastaralé a nedostatečné vybavení učeben. Učebny nemají pevně zabudované data-projektory, pouze jedna učebna je vybavena interaktivní tabulí. Nedostatek přenosných notebooků či nízký počet počítačů na studenty je další přednáškou širšího zapojení moderních technologií do výuky.

Vyučující mne informovali o aktivní spolupráci s komerčními firmami, které pomáhají řešit nedostatečnou technologickou vybavenost fakulty. Fakultě jsou nabízeny kurzy ICT pro studenty, odborné konzultace a podobně.

“ Využívají se naskenované příklady reprodukce uměleckých děl a jejich úprava v programu Photoshop pro potřebu pracovních listů ke galerijní animaci (program připravovali sami studenti jako semestrální výstup). ”

Ve specializovaných předmětech na Katedře výtvarné výchovy se využívají ICT ve větší míře, převážně formou powerpointových prezentací studentských projektů, v ateliérových předmětech se pak používají digitální fotoaparáty, videokamery apod. pro vlastní studentskou tvorbu nebo archivaci výtvarných prací. Z programového vybavení je využíván nejvíce specializovaný software pro úpravu fotografií Adobe Photoshop.

Na fakultě se zatím příliš neujal e-learning. Mnou navštívené předměty nemají dosud žádnou elektronickou podporu, o jejím zavádění se zatím diskutuje a je ve fázích přípravy.

Absolvované aktivity

V rámci předmětu Teorie a interpretace výtvarného díla jsem se studenty navštívila výstavu Nestex v SNG. Vybraní studenti měli pro jednotlivé výstavní místnosti připravené animační aktivity, které prezentovali ostatním. Často šlo o práci s nakopírovanými a vytištěnými artefakty, které studenti na základě prohlídky a dle

Praktická výuka v Slovenské národní galerii

pokynů dále rozvíjeli písemnou, kresebnou či verbální formou. Jelikož výuka probíhala v prostorách SNG, kde je zákaz fotografování, nemohu tuto aktivitu doložit fotodokumentací.

Ve výuce předmětu Didaktika výtvarné výchovy studenti představovali své semestrální projekty prostřednictvím powerpointových prezentací přenášených na stěnu učebny. Projekty se zakládaly na vytvoření souboru výtvarných aktivit (úkolů) pro určenou věkovou skupinu žáků vycházejících z tématu „Myšlienka“. Po představení projektu dvojicí studentů byla prezentace hodnocena ostatními studenty na základě předem stanovených kritérií a doplněna shrnujícím hodnocením pedagoga. Byla jsem aktivně zapojena do této hodnotící části s cílem nabídnout studentům další úhel pohledu a porovnání s požadavky na obdobné projekty, které plní naši studenti.

V předmětu Digitální fotografie jsem byla stručně seznámena s projekty, na kterých studenti pracovali (tvorba digitálních fotografií dle zadání a následná úprava ve Photoshopu). Tyto projekty byly v době mé návštěvy ve fázi zadávání a promýšlení, takže nemohu nabídnout podrobnější popis.

Bratislava

“
Využívají se mobilní telefony a ipady jako pomocné atributy symbolizující současnou kulturu a společnost při zprostředkování umění v rámci galerijní animace v SNG.
”

Návštěva a účast ve výuce výtvarných předmětů byla velmi zajímavá a přínosná díky možnosti porovnat obsah, úroveň a kvalitu výuky na odlišném pracovišti. Mnohé aspekty byly stejné nebo podobné jako u nás, další se lišily a nabídly nový úhel pohledu. Nejcennější byly diskuse se studenty a především osobní kontakt a rozhovory s pedagogy, které vyústily v navázání vzájemné spolupráce v publikační a projektové činnosti.

*Mgr. Hana VALEŠOVÁ, Ph.D.
Katedra primárního vzdělávání*

host

Mgr. Hana VALEŠOVÁ, Ph.D.

Působím jako odborná asistentka na Katedře primárního vzdělávání Fakulty přírodovědně-humanitní a pedagogické Technické univerzity v Liberci. Vedu výtvarnou sekci a zajišťuji výuku didaktiky výtvarné výchovy a dalších výtvarných odborných předmětů. Zabývám se výzkumem hodnotících kompetencí učitelů a zpětnou vazbou ve výuce výtvarné výchovy na 1. stupni ZŠ. Také vedu výtvarný obor v ZUŠ v Českém Dubě.

hostitel

PaedDr. Martina PAVLIKÁNOVÁ, PhD.

Působím jako vedoucí Katedry výtvarné výchovy na Pedagogické fakultě Univerzity Komenského v Bratislavě. Odborně se zaměřuji na didaktiku výtvarné výchovy, zprostředkování umění, galerijní edukaci a vizuální komunikaci. Dlouhodobě spolupracuji s Dětským muzeem SNM, kde se podílím na koncepci výstav a doprovodných programů.